

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum dubia sint in meliorem partem interpretanda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

intellectu hoc esse ab illo perpetratum: possunt siquidem omnes...

conuenit tali materię, puta, cum aliquid per idoneos testes probatur.

AD SECUNDVM dicendum, quod ex hoc ipso, quod aliquis mala opinionem habet de alio sine causa sufficienti, indebitè contemnunt ipsius: & ideo iniuriatur ei.

AD TERTIVM dicendum, quod quia iustitia, & iniustitia est circa exteriores operationes, ut dictum est, tunc iudicium suspiciosum directè ad iustitiam pertinet, quando ad actum exteriorè procedit: & tunc est peccatum mortale, ut dictum est. Iudicium autem interiorè pertinet ad iustitiam, secundum quod comparatur ad exteriorè iudicium, ut actus interior ad exteriorè: sicut concupiscentia ad fornicationem, & ira ad homicidium.

ARTICVLVS III.

Utrum dubia sint in meliorem partem interpretanda.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod dubia non sint in meliorem partem interpretanda. Iudicium enim

acet quod melius est, quod aliquis frequenter fallatur, habendo bonam opinionem de malo homine, quam quod rarius fallatur habens malam opinionem de aliquo bono: & de illius ratione, quia ex hoc fit iniuria alicui, non autem ex primo. De conclusio-

magis debet esse de eo, quod in pluribus accidit: sed in pluribus accidit, quod aliqui male agant, quia stultorum est numerus infinitus, ut dicitur Eccles. 1. Prone enim sunt sensus hois ad malum ab adolescentia sua, ut dicitur Genes. ergo dubia magis debemus interpretari in malum, quam in bonum.

¶ 2. Præter Aug. dicit, quod ille pie, & iuste uiuit, qui rerum integer est aestimator, in neutram partem declinando: sed ille, qui interpretatur in melius quod dubium est, declinat in alteram partem, ergo non est faciendum.

¶ 3. Præter. Homo debet diligere proximum, sicut seipsum: sed circa seipsum homo debet dubia interpretari in peiorem partem, secundum illud Job 9. Verebar omnia opera mea, ergo videtur, quod ea, quæ sunt dubia circa proximos, sint in peiorem partem interpretanda.

SED CONTRA est, quod Roman. 14. super illud, Qui non manducat, manducantem non iudicat, dicitur glo. Dubia in meliorem partem sunt interpretanda.

quod non fit de perfectione intellectus speculatiui, est tamen de perfectione intellectus practici. Intellectus enim extensione fit practicus, ut dicitur in tertio de Anima. Patet autem quod dicitur, Et simpliciter: quia ad prudentiam requiritur memoria præteritorum, & intelligentia præsentium, & prudentia futurorum. Et ad hominem: Nam auctor inferius in tertia parte, q. 1. artic. primo ad tertium hoc expresse dicit. Constat autem quod iudicium, de quo est sermo, ad intellectum practicum spectat, ergo falli in huiusmodi, contra perfectionem est eius, & prudentia nocet. Et ulterius sequitur, quod imperinenter litera attulit ad propositum, quod cognoscere veritatem contingentium singularium non pertinet ad perfectionem intellectus secundum se, id est speculatiui. Nam sermo est de intellectu practico: Tum quia non valet argumentum, Cognoscere veritatem singularium contingentium non pertinet ad perfectionem intellectus, ergo errare circa hæc non est malum intellectus: quoniam error de ratione sua ponit malum in intellectu errante. Sicut non valet, Videre columnas Herculis, non est de perfectione visus: ergo male videre ipsas non spectat ad imperfectionem visus: sed bene valet, ergo carere talium cognitione, non ponit malum in intellectu.

Ad euidentiã huius rei, sciendum est, quod dubia in meliorem partem interpretanda esse, dupliciter intelligi potest, scilicet negatiue, & positiue. Et si intelligatur negatiue, sensus est, quod dubia non sunt in deterioerem partem interpretanda: & sic intellecta hæc propositio est verissima, ac certissima. Et propter hunc sensum Dominus negatiue præcepit Matth. 7. Nolite iudicare, & Apostolus ad Corinth. Qui non manducat, manducantem non iudicat. Et dum negatiue seruatur hæc regula, fit, ut si quando occurrat factum dubij iudicij de proximo, in eadem persistamus opinione de illo proximo, in qua prius eramus. Verbi gratia. Habebam Ioannem pro viro sobrio, inuenio postmodum ipsum bene comedentem, & bibentem, non moueor ex hoc facto ad iudicandum, quod necessitate ductus sancte facit, quod esset in meliorem partem interpretari: nec ad dubitandum de sobrietate eius, quod esset in peiorem partem declinare: sed persisto in prima opinione immotus, hoc est enim in meliore parte Secunda Secunda S. Thomæ. § 3. inter-

Lib. 2. de 60. etia. Chas. cap. 27. in princ. to. 3.

Est Aug. lib. 2. de sermo. Dom. in 6. te c. 23. ante medium, to. mo 4.

¶ Super Quæstionis sexagesima Articulum quartum. N. artic. 4. eiusdem 60. quæst. circa responsonem ad primum & secundum simul, dubium occurrit & de conclusione scilicet

